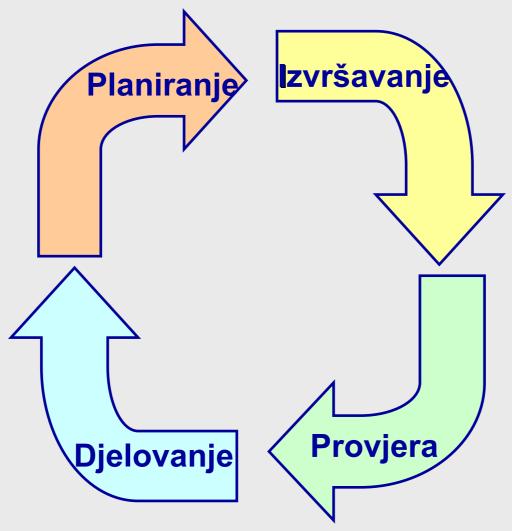
Izvršavanje projekta

7/12

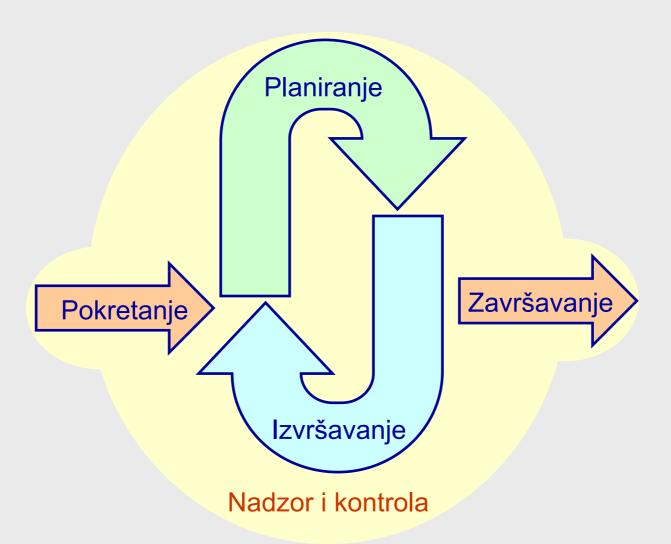

Načelo identifikacije projektnih procesa

☐ Iteracija upravljanja kroz 4 faze: plan-do-check-act

Interakcije između projektnih procesa

Studijski slučaj: Westgate Bridge

- □ Najbolje pripremljeni plan može rezultirati propašću projekta ako je izvršavanje samog projekta loše
 - http://www.westgatebridge.org/bridge.html

Westgate Bridge - 1970

Westgate Bridge - 1970

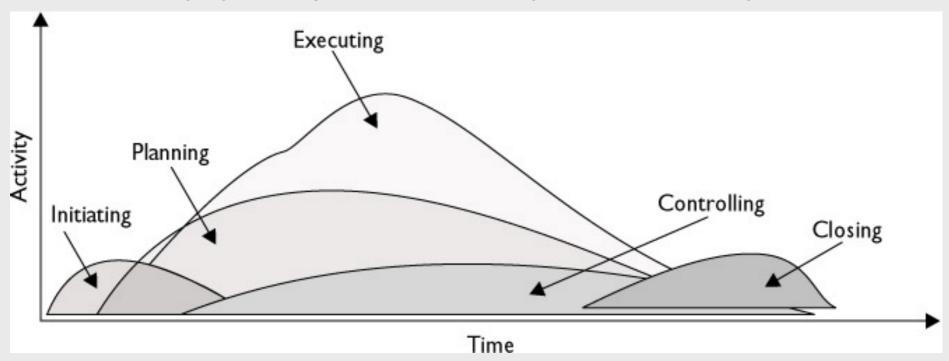
Westgate Bridge - 1970

Grupa procesa izvršavanja

- ☐ Grupa procesa izvršavanja (*Executing Process Group*) koordinira ljudske i druge resurse u svrhu provedbe plana
 - Koordinacija osoblja i resursa
 - Izvršavanje projektnih aktivnosti
 - Integracija projektnih aktivnosti u skladu s projektnim planom
 - Upravljanje opsegom, implementacija odobrenih promjena

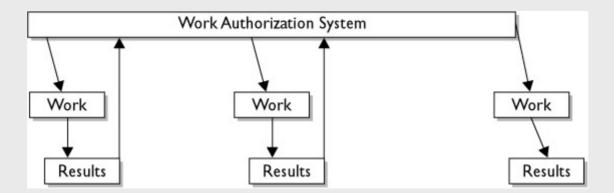
Procesi izvršavanja (1)

Omogućavaju obavljanje poslova

 izvršenjem plana projekta - upravljanjem odnosa s dobavljačima te upravljanjem aktivnostima projekta

Autorizacija rada na projektu

- postupak odobrenja posla prema vremenskom rasporedu i okolnostima
- verifikacija prethodnih aktivnosti
- dozvola aktivnosti koje slijede

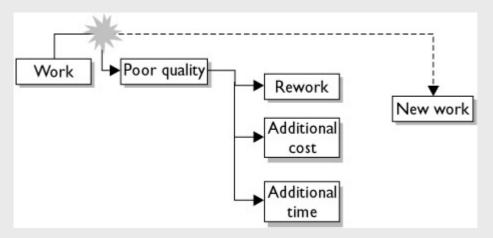
Procesi izvršavanja (2)

- ☐ Traženje dobavljača (*Beginning Vendor Solicitation*)
 - većina projekata u nekom trenutku zatreba dobavljače (usluga, proizvoda – opreme, licenci, ...)
 - natječaji (bids), ponude (proposals), ili cjenici (quotations)
 - Primjeri: \(\subseteq \) Dodaci: Natjecaj, Ponuda, UpitZaCijenu
 - ovaj proces mora biti obavljen na vrijeme da nabava ne bi otezala aktivnosti koje trebaju ono što se nabavlja
- ☐ Odabir dobavljača (*Determing Vendor Source*)
 - odluka o dobavljaču
 - temeljem unaprijed definiranih kriterija
- □ Administriranje ugovaranja (Administering Contracts)
 - sklapanje ugovora
 - uobičajeno centralizirano

Procesi izvršavanja (3)

- □ Provedba osiguranja kvalitete (*Mapping to Quality Assurance*)
 - upravitelj i tim provjeravaju jesu li rezultati sukladni planu kvalitete

- Dostavljanje informacija o projektu
 - prema planu komunikacije (definira odgovornosti pojedinih članova tima vezano uz komunikaciju unutar projekta)
- □ Osiguravanje razvoja tima
 - voditelj brine da vještine i znanje članova odgovaraju obvezama
 - dodatnom podukom, "preklapanjem" članova (shadowing), usavršavanjem na poslu (on-the-job training)

Značajke procesa izvršavanja projekta (1)

☐ Uspostavljanje operativnih relacija između svih interesnih sudionika neovisno jesu li uključeni u upravljanje ili ne

Ovaj proces troši najviše resursa i vremena unutar projekta, na

njega najviše utječe domena projekta

Najvažniji izlaz procesa: rezultati projekta

- Faktori koji utječu na izvršavanje
 - otvorena komunikacija
 - iskrenost i integritet u suradnji s naručiteljem
 - iskrenost u pregovaranju
 - izvještaji o stvarnom stanju projekta
 - kvaliteta originalnog projektnog plana
 - vještina vođenja (leadership skills)

□ Projektni plan koji se osniva na pogrešnim pretpostavkama → loš
 utjecaj na moral, izvršavanje i uspjeh projekta.

Značajke procesa za izvršavanje projekta (2)

- ☐ Efikasnost procesa se postiže
 - Pridržavanjem plana komunikacije
 - Postojanjem i pridržavanjem strategije rješavanja problema
 - Identifikacijom i uklanjanjem novih rizika
- ☐ Uloga vodstva projekta u potpomaganju efikasnog izvršavanja
 - Eliminirati fizičke ometače (buka, loša oprema)
 - Osigurati potrebna sredstva za rad
 - Zaštiti tim što je moguće više od administrativnog "papirnog" posla
 - Preuzeti na sebe političke aspekte projekta (npr. komunikacija s višim menadžmentom)

Izvršavanje projektnog plana

□ Tehnike i pomagala

- Općenita vještina upravljanja
- Znanja i vještine vezane uz domenu projekta
- Sastanci za praćenje statusa projekta
- Informacijski sustav za upravljanje projektom
- Organizacijski sustav

Upravljanje radnim opterećenjem

□ Povećanje učinkovitosti – treba znati koliko vremena se utroši na pojedinu aktivnosti → mjerenje vremena i analiza strukture utroška

Osoba	DatPosla	KratProjekta	KratPosla	Sati	Opis
-------	----------	--------------	-----------	------	------

□ Postupci povećanja učinkovitosti

- 1. delegiranje (zadaci koje treba napraviti netko drugi)
- 2. redukcija (zadataka koji ne bi trebali biti napravljeni uopće)
- 3. dodjela prioriteta (A, B, C; 1, 2, 3; visoki, srednji, niski; ...)
- 4. kombiniranje 3 i 1
- 5. razdvajanje lista zadataka
- 6. poboljšanje redoslijeda zadataka unutar liste istih prioriteta

Upravljanje radnim opterećenjem

- ☐ Određivanje redoslijeda unutar liste s istim prioritetom
 - Važno (*Important*)
 - Hitno (*Urgent*)

	Hitno	Manje hitno
Važno	Napraviti odmah koristeći dovoljno vremena da se napravi vrlo kvalitetno	Napraviti koristeći dovoljno vremena da se napravi vrlo kvalitetno, može čekati
Manje važno	Napraviti što je moguće brže	Primjer?

Sudjelovanje tima u upravljanju projektom

- ☐ Članovi tima trebaju preuzeti obveze da bi projekt bio uspješan
 - U suprotnom nitko neće brinuti zbog rezultata
- □ Preuzimanje vlastitog dijela odgovornosti
 - aktivno sudjelovanje u projektu i informiranje/konzultiranje vezano uz upravljanje projektom
- Način sudjelovanja
 - dobivanje podataka i povratne veze (feedback) od strane tima prije donošenja odluka vezanih uz projekt (gdje nije potrebna vanjska suglasnost)
 - povratna veza o količini i naravi posla, procjenama, rokovima, problemima, dobrim stranama
 - aktivno sudjelovanje u sastancima
 - dobra komunikacija (koja treba biti potaknuta).

Usklađivanje osobnosti i zadataka

- □ Osobnost je skup svih svojstava koje definiraju ponašanje pojedinaca i njegove interakcije s okolinom
 - osobe sklone socijalnim interakcijama,
 - osobe sklone rutinskim ponavljajućim zadacima,
- Neusklađenost osobnosti i zadataka na projektu
 - dugoročno loš utjecaj na projekt
 - nedovršeni zadaci, nizak moral, loša kvaliteta, klizanje rokova
- □ Varijable za bolje usklađivanje
 - zadaci na prethodnim projektima
 - značajke pojedinca (ekstrovertiran, introvertiran), znanje, samopouzdanje, sposobnost podnošenja stresa, tendencija samostalnom radu, kreativnost, sposobnost donošenja odluka, preuzimanja rizika i sl.
 - složenost i promjenjivost zadataka, njihova autonomnost, opseg

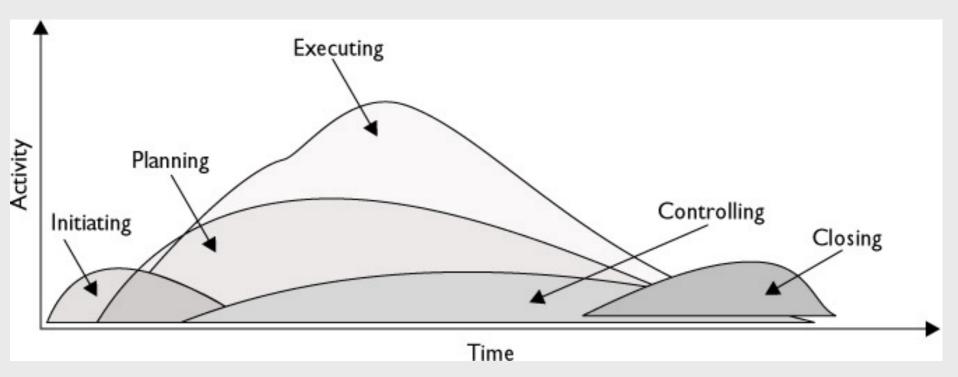

Nadziranje i kontrola

Grupa upravljačkih procesa

- Grupa upravljačkih procesa (Monitoring and Controlling Group) –
 mjeri i prati napredak radi uočavanja odstupanja od plana s ciljem poduzimanja korektivnih akcija
 - nadziranje prikupljanje podataka, mjerenje učinkovitosti, izvještavanje
 - kontrola akcija temeljem nadziranja (regulacija)

Kontrolni procesi (1)

□ Procesi nadziranja i kontrole

- aktivnosti koje osiguravaju da se aktivnosti izvode prema planu
- akcije koje se poduzimaju kada projekt odstupi od plana
- verificiraju se rezultati rada
- upravitelj projekta procjenjuje budući trošak i raspored te odstupanja

☐ Kontrola kvalitete

- određivanje odstupanja od standarda
- ustanovljavanje uzroka
- predlaganje mjera

Verifikacija dosega

- potvrda da su rezultati u okviru dosega
- najčešće na kraju neke od faza, u suradnji s naručiteljem
- u slučaju odstupanja zaustavljanje, prerada ili odgoda projekta

Kontrolni procesi (2)

☐ Kontrola promjene dosega

- upravitelj projekta provodi plan upravljanja promjenama da ne bi došlo do <u>neželjenih, neplaniranih</u> promjena
 - npr. dodatne prilagodbe opreme od strane izvođača, članova tima
 - npr. dodatna funkcionalnost na zahtjev naručitelja

□ Upravljanje konfiguracijom

- osigurava da opis proizvoda bude precizan, potpun te da odgovara zahtjevima
- nadzire, čuva i dokumentira promjene dosega
- u nekim projektima bude sustav ili dio sustava za kontrolu promjena

☐ Kontrola promjena

- potrebne promjene trebaju biti argumentirane i dokumentirane
- procjenjuje se utjecaj promjena na trošak, raspored i rizike
- osim upravitelja projekta može provoditi Odbor za promjene (CCB)

Kontrolni procesi (3)

☐ Kontrola troškova

- zahtijeva točne (ažurne) procjene
- uspoređuje bilancu (balance) s procjenama
- zahtijeva znanja o nabavi, novčanim tokovima te osnove računovodstva
- osim izravnih troškova za projekt, mogu se pojaviti skriveni i zavisni troškovi otpreme, tečajne razlike, putovanja, ...

☐ Kontrola rasporeda

- nadzor nad napretkom projekta
- odobravanje rezultata zadataka i faza
- klizanje treba uočiti što ranije da se ustanove uzroci
- zakašnjele aktivnosti ukazuju na netočne procjene, skriveni rad ili lošu raščlambu poslova
- razmatranje vanjskih utjecaja metereološki, tržišni, kulturološki, ...

Kontrolni procesi (4)

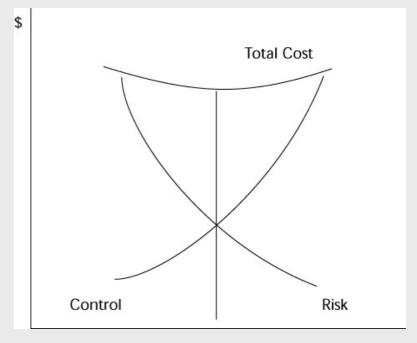
- □ Praćenje razrješenja rizika (*Monitoring Risk Response*)
 - nadzor rizika, usporedba s planom razrješenja
 - pripaziti da razrješenje rizika ne izazove nove rizike !
- □ Izvješćivanje o performansama
 - ažurno izvješćivanje o obavljenom poslu
 - proizlazi iz ažurnog mjerenja performansi, dovršenom poslu i na činjenicama zasnovanim procjenama
 - koriste se postupci upravljanja vrijednošću stvarno obavljenog posla (Earned Value Management – EVM), usporedbe s osnovicom vremenskog rasporeda (schedule baselines), osnovicom investiranja (cost baselines) te kontrolnim točkama projekta (milestones)
 - gdje je bio projekt, gdje je sada te kuda ide

Nadzor projekta

- Nadziranje napretka projekta u regularnim vremenskim intervalima s ciljem dobivanja informacija o stupnju izvršenja, troškovima i rokovima
- □ Primjena efikasnih metoda koje mogu brzo prikupiti informacije važne za nadzor projekta
- □ Razlozi prikupljanja informacija (izvještaja)
 - nadzor napretka
 - detektiranje odstupanja od plana
 - poduzimanje korektivnih akcija
- Potrebno je implementirati uravnoteženi sustav nadzora

© Wysocki: Effective Project Management, Wiley, 2003 •

Načela i tehnike nadzora projekta

- □ Osnovna načela
 - Nadzire se posao, a ne zaposlenici
 - Nadzor treba pomoći radnicima da njihov rad bude učinkovitiji
 - Nadzorom se provjerava dovršenost posla (koristiti konkretne rezultate aktivnosti)
- Osnovna pitanja tijekom nadzora
 - Koji je trenutni status?
 - Što je razlog odstupanja od plana?
 - Treba li i što poduzeti u vezi odstupanja?

Prikupljanje podataka o statusu projekta

- Učestalost prikupljanja podataka
 - dnevno, tjedno, dvotjedno, mjesečno
 - u slučaju pojave problema napraviti prilagodbu
 - temeljitije sagledavanje problema tijekom određenog vremena
- ☐ Problem neadekvatnog i neautomatiziranog prikupljanja podataka
 - nedostatak iskustva i infrastrukture
 - vremenski iscrpljujuće, dodatno opterećenje za tim
 - može rezultirati pogrešnom procjenom
- □ Preduvjeti efikasnog prikupljanja kvalitetnih podataka
 - dobra informacijska infrastruktura
 - procesi za identifikaciju, prikupljanje i kompilacija podataka
 - standardizirani skup pomagala za prikupljanje i analizu podataka
 - stručnost
 - delegirano članu tima koji ima iskustva s prikupljanjem podataka
 - jasna svrsishodnost prikupljanja podataka

Postupci prikupljanja podataka o statusu projekta

□ Pregled statusa

- sastanci na kojima se raspravlja o stanju, mjerenjima rokova, troškova i kvalitete
- primjena informacijskih pomagala na licu mjesta izvještaji i pravci daljnjih akcija
- nedostatak: mogućnost neobjektivnog izvještavanja, izmišljanja

□ Popunjavanje formulara

- elektronička razmjena i obrada
- najčešći nedostatak: odugovlačenje pri popunjavanju i slanju

□ Praćenje Gantt dijagramom

- članovi tima javljaju postotak izvršenja posla
- brza metoda, ako je dijagram ispravno ažuriran može se koristiti za upravljanje vremenom i identifikaciju problema
- nedostatak ne može identificirati slabe linkove
 - mjesta gdje se informacija prosljeđuje između osoba u timu,
 - mjesta ovisnosti vanjskih resursa

Valjanost i pouzdanost podataka

- □ Negativni utjecaj na valjanosti i pouzdanost podataka
 - primjena nekonzistentnih pomagala
 - primjena neodgovarajućih tehnika prikupljanja
 - neažurnost!
- Problemi
 - Sindrom "dovršenost 90%"
 - Naglašavanje pozitivnih/negativnih informacija
 - "Sindrom dobrih vijesti" filtriranje informacija "prema gore"
- ☐ Prikupljeni podaci loše valjanosti rezultiraju
 - lošom procjenom statusa
 - donošenjem pogrešnih odluka
 - negativnim utjecajem na performanse projekta
 - "Garbage in garbage out!"

Primjer nadzora napretka

'ad	atak Izv	-	Planirani početak	i Planirani Priorite završetak	et Planirar trajanje			% ispunje	-	stvarni avršetak	Kašnjenje	Komenta
Zad	Table Control								-	Događaji		
	Naslov Broji = 11:	Modul	Prioritet 7	Sati Status d Zbroj = 1.014	Dodijeljeno	Stvoreno	Izmijenj	eno	Krajnji rok		nema nadolazećih odaj novi događa	
(Optimizacija formi		(1) Visok	Napreduje		18.12.2008 14:29	22.12.20	008 15:16		The Brown Constitution	ovi događaj	w 11 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
E	Bug - blagajnicki dnevnik	Blagajna		Nezapočeto	Krešimir Fertalj	19.12.2008 12:53	19.12.20	008 12:53		Obavijest	The Earlie 1984 1985	
ľ F	Ne radi Return u pozicijama	Generaln	no (1) Visok	O Nezapočeto	Tomislav Rajnović	17.12.2008 11:30	17.12.20	008 11:30		Broj aktivnih taskova i potrebi od Krešimir Fertalj 23.11, 117/1099		ootrebnog vr
F	Pivot table za izvjestaj	Plaće e	(1) Visok	Nezapočeto	Ivan Benussi	8.12.2008 13:31	8.12.200	08 13:31		07.11. 122 19.10. 135 03.10. 139	/1202 5/1445	
	Povrat robe od kupca	Skladište	e (1) Visok	24 Nezapočeto	Bruno Dević	5.9.2008 16:07	4.12.200	08 16:35		 15.09, 151/1600 preciziranje FIC-		
F	Ispis povratnice kupca	Skladište	e (1) Visok	8 Nezapočeto	Bruno Dević	5.9.2008 16:07	4.12.200	08 16:32		Završetal	The state of the s	cjena
(Generiranje podataka		(1) Visok	Napreduje	Bruno Dević	20.10.2008 17:19	4.12.200	08 16:31		od Krešimi Cilj je "odr	Control of the Contro	
1	Login ekran		(1) Visok	Nezapočeto		2.12.2008 11:26	4.12.200	08 0:53			ršiti Plaće (integr	
t	Integracija plaća - poslovne klase	Plaće	(1) Visok	Napreduje	Ivan Rendulić	4.11.2008 16:13	4.12.200	08 0:52		Osnovna sredstva (5 zadat ključne preostale rob-mat i Renta i Tomislav rade Plaće, Davo		b-mat taskove
5	M3 kod odlaska skladišta u	Robno	(1) Visok	4 Napreduje	Davor Smojver	20.11.2008 10:14	1.12.200	08 14:16		Remote D od Vlatko I	Debugging Malović	
i	minus Osigurati evidentiranj sporučenih odnosu na naručene količine rob	u	no (1) Visok	Čekanje	Tomislav Jaklin	5.9.2008 16:33	28.11.20	008 18:57		U slučaju kada se bug može producir developera sve radi, moguće je obav verzije aplikacije. Upute za udaljeno Dokumenti/Razvoj (http://bob.zpr.fer.hr/projekti/PROLO 20debugging.docx).		će je obaviti u udaljeno debi

5.9.2008 16:07 28.11.2008 18:55

dobavljaća.

Promet

Robno-

asortimana Statistika Visok

(1)

4 Nezapočeto

Bruno

Dević

(Dodatne najave...)

Dodaj novu najavu

Tehnike kontrole

- □ Ignoriranje
- Poduzimanje korektivnih akcija
 - npr. nagovaranje ili prisila izvođača na "dobru volju"
- ☐ Revidiranje plana
 - Preraspodjela izvođača sukladno stvarnom stanju
 - Ažuriranje vremenskog rasporeda (trajanje-rokovi)
- □ Pojačani nadzor
 - Promjena učestalosti nadzora (ažuriranja podataka i izvješćivanja)
 - Promjena detalja koji se prate
- ☐ Kontrola troškova (u nastavku)

Kontrola troškova

Kontrola troškova

- ☐ Kontrola troškova projekta
 - nadzor izvršenja troškova
 - izvješćivanje interesnih sudionika o odobrenim promjenama projekta i posljedičnim troškovima
- ☐ Earned Value Management (EVM), Earned Value Analysis (EVA)
 - postupak upravljanja ostvarenom vrijednošću
 - mjerenje performansi projekta radi određivanja odstupanja od plana
- □ analiza "zarade"
 - izražava napor (doseg), vrijeme i trošak u novčanim jedinicama
 - projekt "zarađuje" sukladno dovršenosti pojedinih dijelova projekta
 - određuje ispunjenje ciljeva obzirom na uspostavljenu osnovicu (baseline), tj. proračun
 - podaci o stanju i trendovima stanja projekta

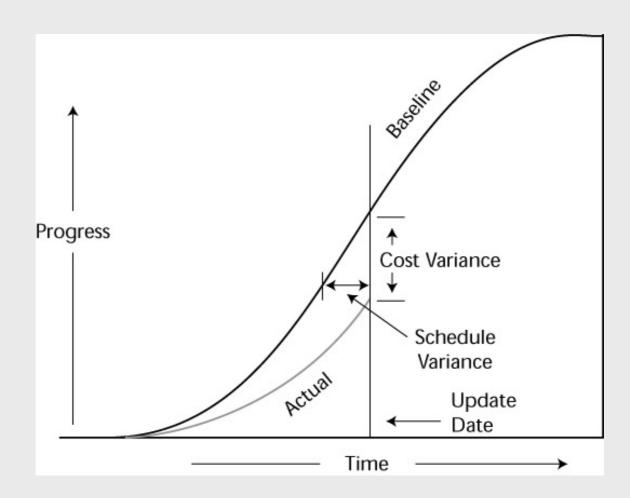
Analiza ostvarene vrijednosti (1)

- □ PV (Planned Value) planirana vrijednost
 - proračunska vrijednost posla planiranog do procjene ("do sada")
- □ EV (Earned Value) ostvarena vrijednost
 - proračunska vrijednost stvarno dovršenog posla do procjene
- ☐ AC (Actual Cost) stvarni troškovi
 - vrijednost stvarno utrošenog novca za obavljeni posao
- □ BAC (Budget at Completion) ukupni budžet projekta
 - planirana vrijednost projekta, kao suma budžeta stavki po WBSu
- ☐ EAC (Estimate at Completion) procjena na završetku
 - ukupni očekivani trošak, kao AC + procjena do završetka (Estimate to Complete - ETC)

Analiza ostvarene vrijednosti (2)

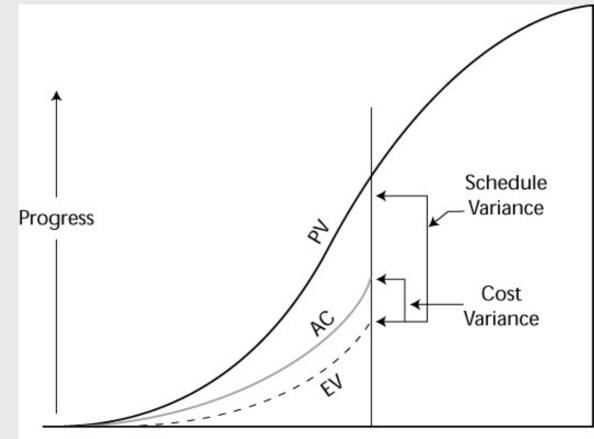
- ☐ Jedna mogućnost određivanja utroška i kašnjenja
 - zahtijeva dodatne informacije

© Wysocki: Effective Project Management, Wiley, 2003.

Analiza ostvarene vrijednosti (3)

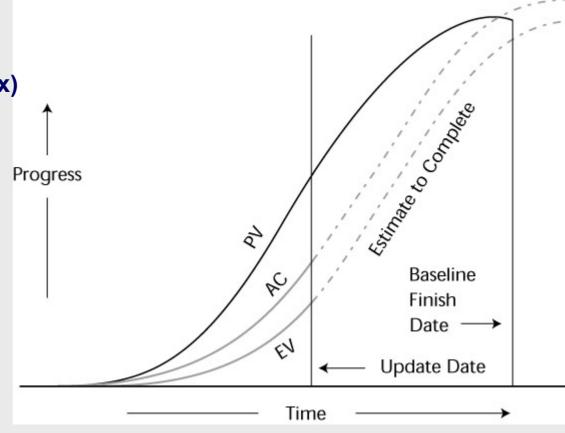
- □ Varijanca troškova (Cost Variance) CV = EV AC
 - CV<0 prekoračenje budžeta !!!, CV>0 u okviru budžeta
- □ Varijanca rokova (Schedule Variance) SV = EV PV
 - SV<0 projekt kasni u odnosu na rokove, SV>0 projekt žuri

© Wysocki: Effective Project Management, Wiley, 2003.

Analiza ostvarene vrijednosti (4)

- ☐ Kontrola "S" krivuljom
 - usporedbom osnovice (PV) i vrijednosti stvarno obavljenog posla (EV) troška te stvarno utrošenih novaca (AC)
- ☐ Indeksi izvršenja (Performance Indices)
- □ CPI (Cost Performance Index)
 - CPI = EV / AC
 - CPI < 1 utrošak resursa veći od planiranog
- □ SPI (Schedule Performance Index)
 - SPI = EV / PV
 - SPI < 1 kašnjenje

Primjer analize

- ☐ Gradi se ograda u obliku četverokuta
- Za svaku stranicu potrebno: 1 dan, 1000 kn
- ☐ Stranice se moraju dovršiti prema *Finish-Finish* relaciji
- Zanima nas stanje na kraju trećeg dana!
- □ S --- Actual Start, F Actual Finish, PS --- Planned Start, PF --- Planned Finish

Aktivnost	1. dan	2. dan	3. dan	4. dan	Status 3. dana
1. stranica	SF				Završeno, potrošeno 1000 kn
2. stranica		SPF	F		Završeno, potrošeno 1200 kn
3. stranica			PS—SPF		Završeno 50%, potr. 600 kn
4. stranica				PSPF	Nezapočeto

Rezultati analize

- □ Planirana vrijednost
 - PV = 1000 + 1000 + 1000 = 3000
- □ Ostvarena vrijednost
 - EV = 1000 + 1000 + 500 = 2500
- □ Stvarni troškovi
 - AC = 1000 + 1200 + 600 = 2800
- □ Budžet dodijeljen za ukupni posao
 - BAC = 1000 + 1000 + 1000 + 1000 = 4000
- □ Varijanca cijene
 - CV= EV AC = 300 (prekoračenje budžeta)
- □ Varijanca rokova
 - SV = EV PV = 2500 3000 = 500 (kašnjenje)
- □ Procjena ukupne cijene posla
 - CPI = EV / AC = 0.89
 - EAC = BAC / CPI = BAC / (EV/AC) = 4479

Domaća zadaća

□ Izraditi vremenski plan projekta

☐ Rok: 19.11.2010. u 23:59:59

☐ Predložak

□ Datoteke \ UP_VremenskiPlan.doc

Diskusija

□ U tijeku projekta analize pokazuju da ćete imati prekoračenje troškova do kraja projekta.

☐ Što učiniti?

- A. Procijeniti mogućnost dodatnog rušenja rokova ili brzog praćenja (fast tracking).
- B. Sastati se s nadređenim menadžerima i doznati što učiniti.
- c. Sastati se s naručiteljem i identificirati koji se troškovi mogu eliminirati.
- D. Dodati rezervu projektu.

Reference

- □ A Guide to the Project Management Body of Knowledge, 3rd Edition, by PMI
- ☐ Rita Mulcahy, PMP Exam Prep, 4th Edition, RMC Publications, Inc.
- ☐ Fleming, Quentin W. and Joel M. Koppelman, Earned Value Project Management, PMI, Newtown Square, PA 2000
- ☐ T.T.Wilkens: Earned Value, Clear and Simple
 - http://handle.dtic.mil/100.2/ADA402619
- Earned Value web page
 - www.acq.osd.mil/pm
- Resursi \ Earned Value Method Overview.doc